

Obiektywizacja Oceny Wpływu Pola Elektromagnetycznego na Organizm Ludzki

Eugeniusz Rokita
Grzegorz Tatoń

Wpływ Pól Elektromagnetycznych na Organizm Człowieka

Collegium Medicum Uniwersytetu
Jagiellońskiego

Instytut Łączności – Państwowy Instytut
Badawczy

Jagiellonian University Medical College
Department of Biophysics

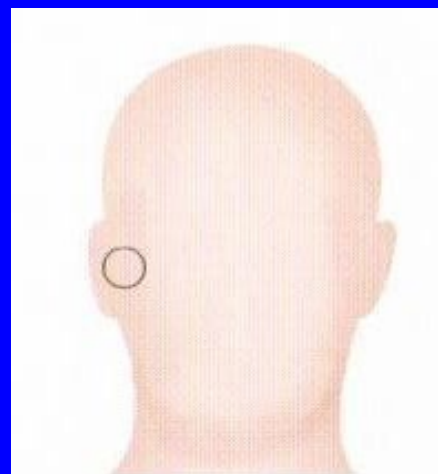
Rekrutacja

Ankieta (~2900 osób)

Testy kliniczne (~750 osób)

- 1) Biochemia (41 parametrów)
- 2) Autonomiczny Układ Nerwowy
- 3) Termografia/Dermatologia
- 4) Badanie Słuchu (3 testy)
- 5) Badanie Ogólne

Pomiary PEM

Obiektywizacja oceny

Słuch:

- Audiometria tonalna/mowy
- ABR, OAE, Audiometria Impedancyjna

Efekty:

- krótkofalowe (prowokacja)
- długofalowe (element subiektywny)

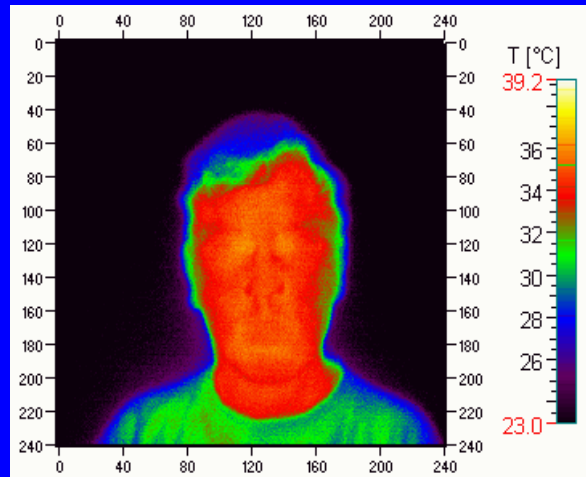
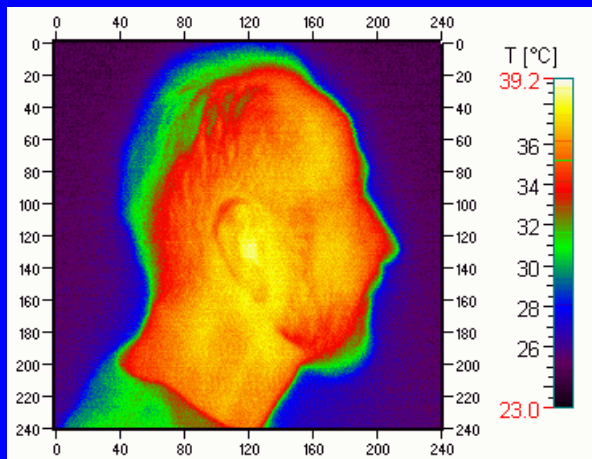
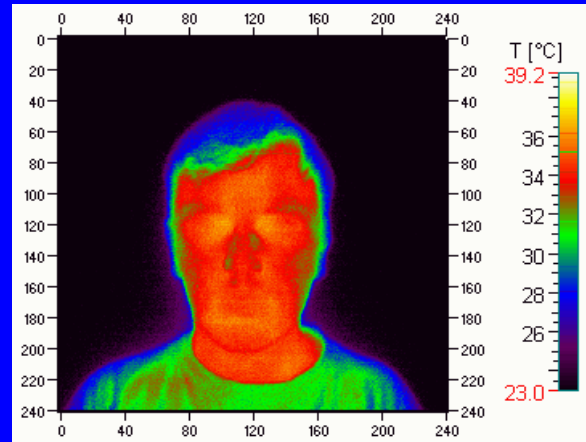
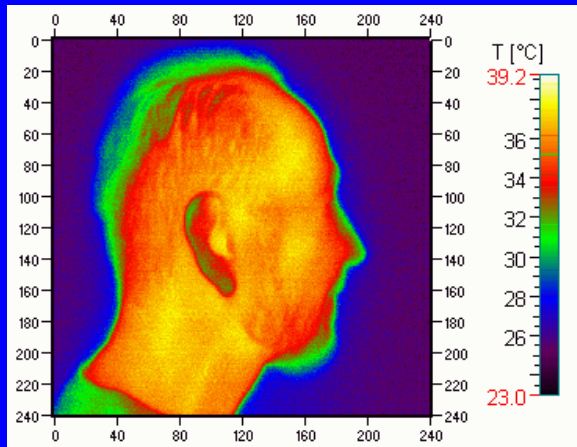
Objawy EHS

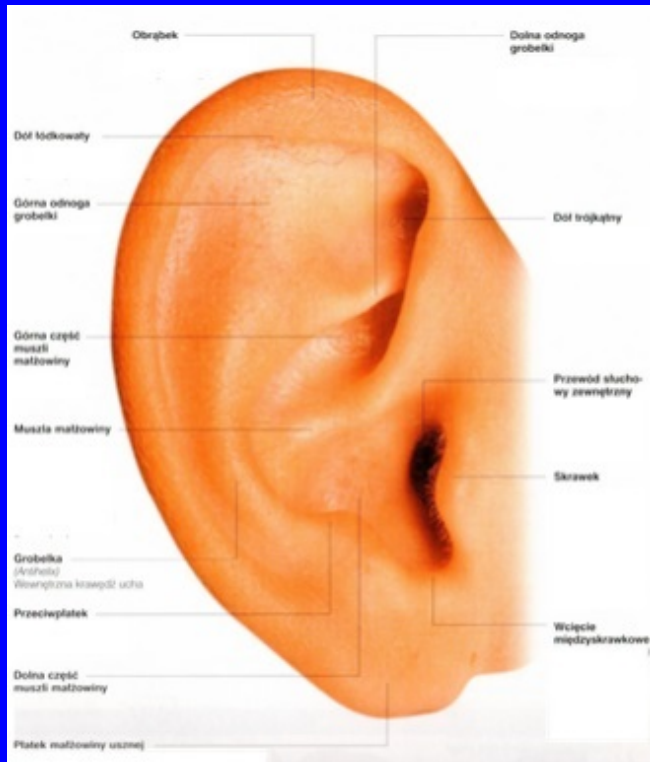
- Nadmierne zmęczenie
- Ból głowy
- Szum w uszach
- Bezsenna noc
- Uczucie dysfunkcji poznawczych
- Problemy z pamięcią
- Ból w różnych miejscach
- Problemy kardiologiczne
- Wrażenie ciepła
- Rumień
- Nudności
- Zawroty głowy

Fibromialgia

Efekty termiczne → SAR

$$\Delta T = (0.5 \div 2.5) \text{ K}$$

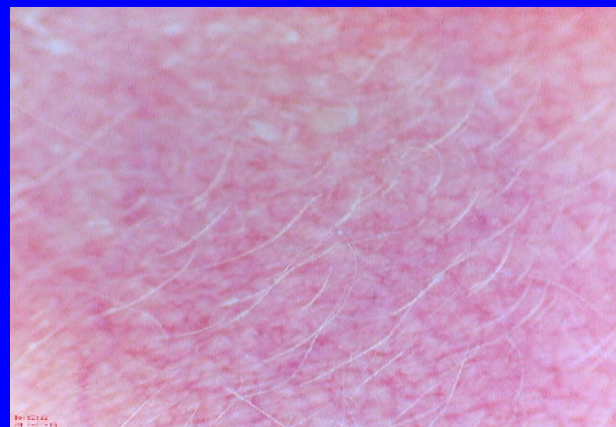
Twarz $\rightarrow \Delta T < 0.5 \text{ K}$

Parametr	Przed ekspozycją	Po ekspozycji
Swięd skóry	0	0
Uczucie ciepła skóry	0	1
Pieczenie skóry	0	0
Rumień skóry	0	0
Osutka grudkowo - krostkowa	0	0
Teleangektazje	1	2
Zaburzenia pigmentacji	0	0

Parametr	Przed ekspozycją	Po ekspozycji
Swiąd skóry	0	0
Uczucie ciepła skóry	0	1
Pieczenie skóry	0	0
Rumień skóry	0	2
Osutka grudkowo - krostkowa	0	0
Teleangektazje	1	2
Zaburzenia pigmentacji	0	0

Efekty Nietermiczne

- Definicja
- Ilościowy opis bodźca
- Endogenne pola → $E < 200 \text{ V/m}$ i $F < 3 \text{ kHz}$
- Szumy termiczne → $\sim 2 \text{ V/m}$ (błona)
- Parametry pola zewnętrznego

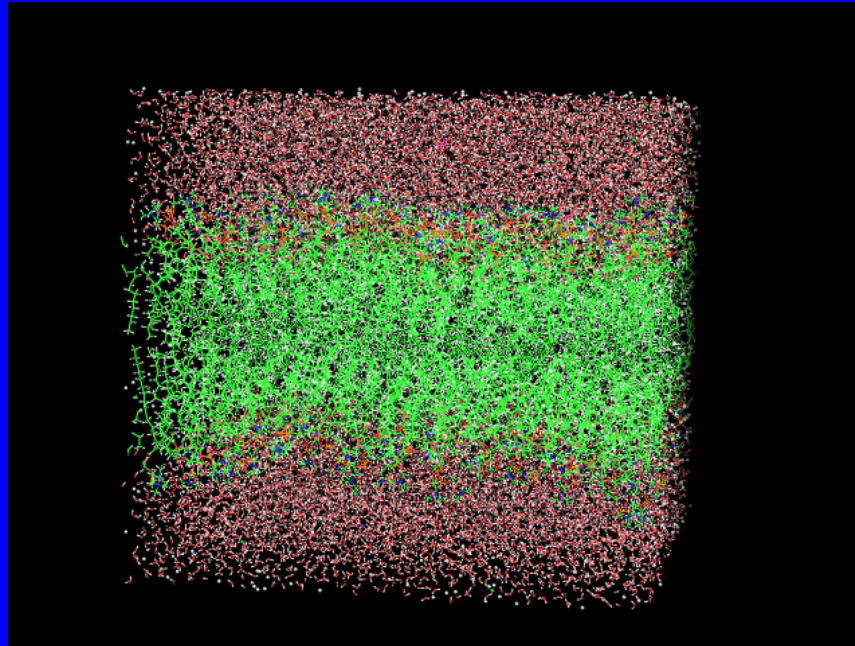

Pole Elektryczne → Elektroporacja

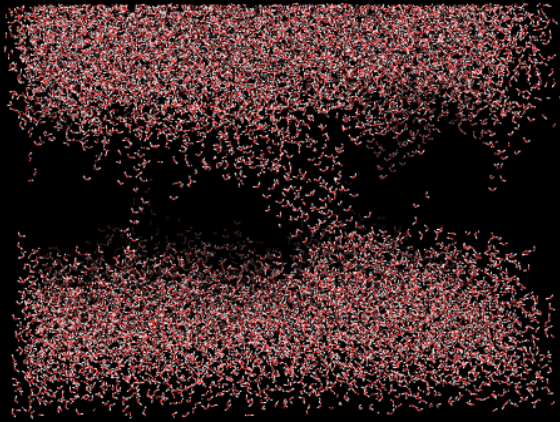
Symulacja → Gromacs v5

Fosfatydylocholina (lecytyna) 128x128 cząstek

Woda 2800 cząstek H₂O + 19 cząstek KCl

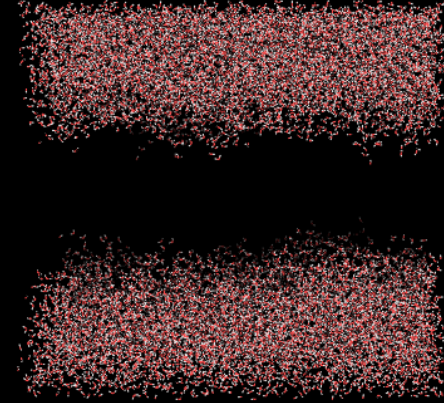

PyMOL for evaluation only
Contact: sales@delsci.com

$PE = 0.7 \cdot 10^9 \text{ V/m} \rightarrow 500 \text{ ps}$

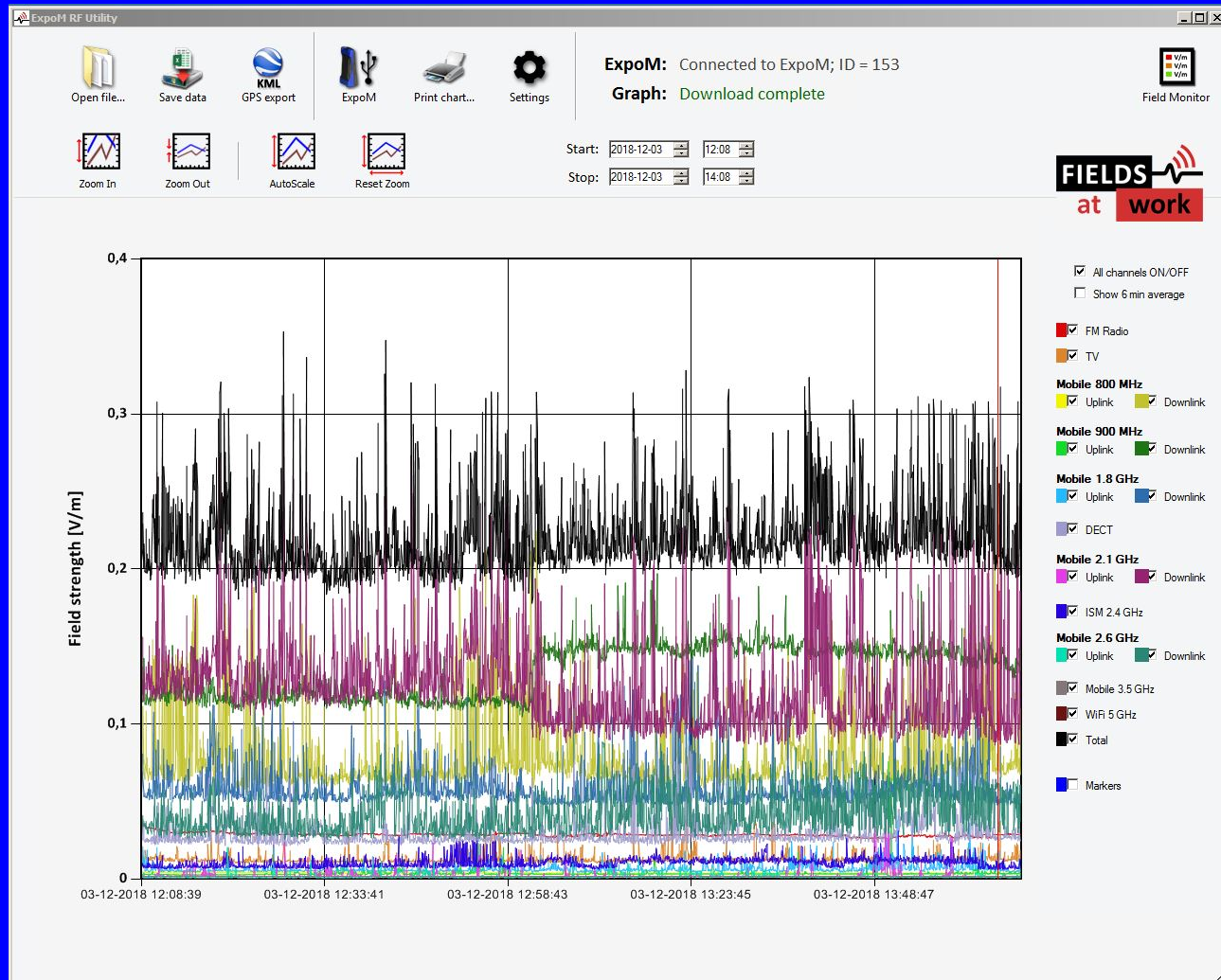
PyMOL for evaluation only
Contact: sales@delsci.com

$PE = 0.5 \cdot 10^9 \text{ V/m} \rightarrow 500 \text{ ps}$

Eksperyment $\rightarrow$ wiązanie CO+hem ($\sim 10^8 \text{ V/m}$)
 $\rightarrow$ reduktaza aldozowa ($\sim 10^9 \text{ V/m}$)

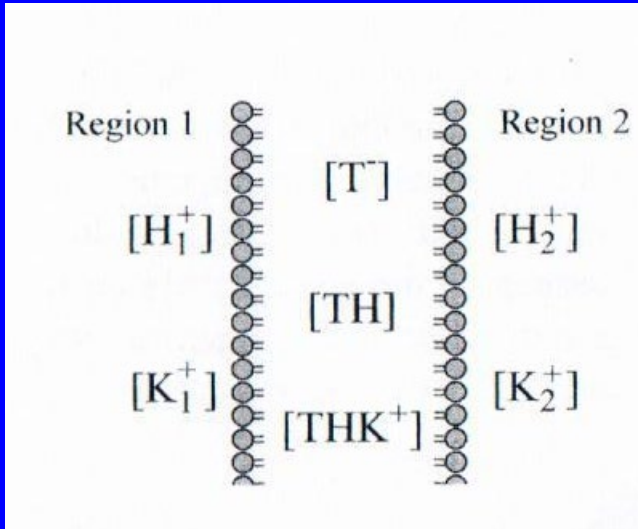
Pomiar pola → ExpoM-RF

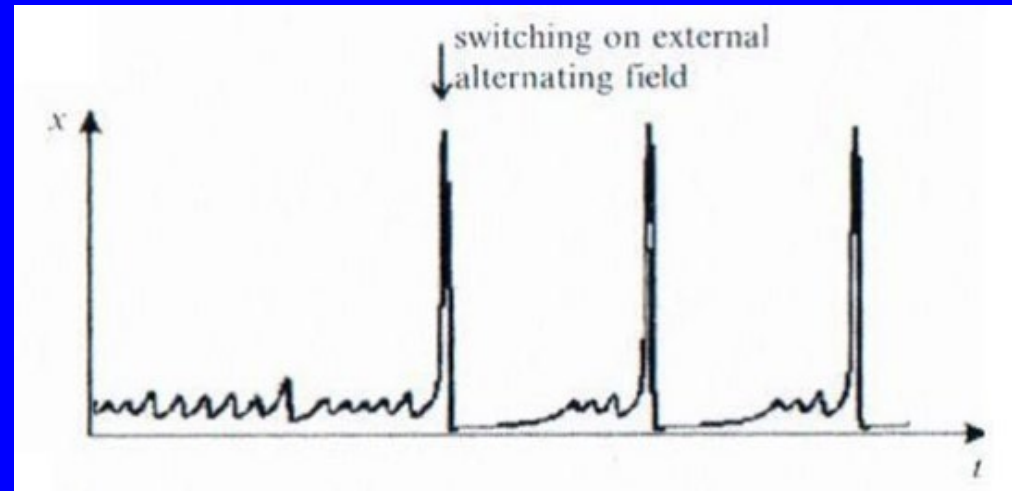
Eksperyment → oko, brodawka Lorenziniego (~50 nV/m)

Opis teoretyczny → transport błonowy

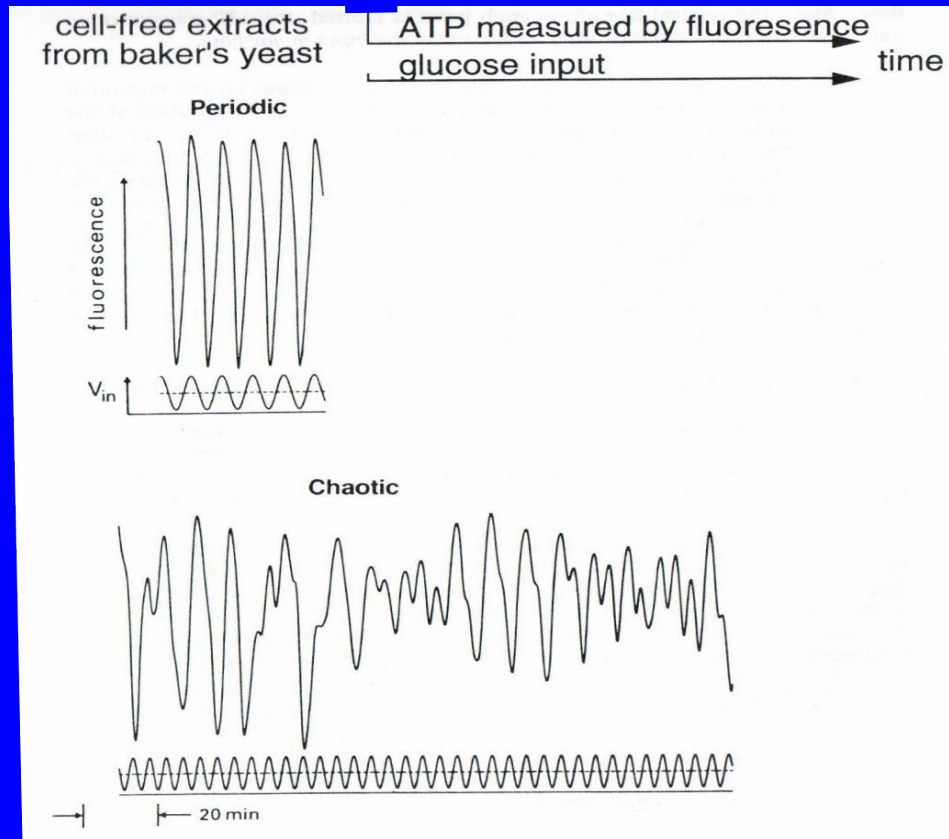

$$V_H \rightarrow V_H(1 + A\sin(\omega t))$$

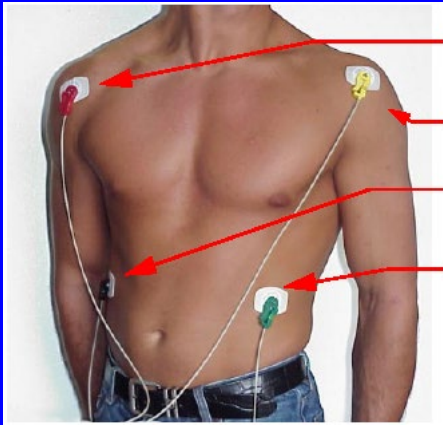
$$A/V_H = \sim 0.001$$

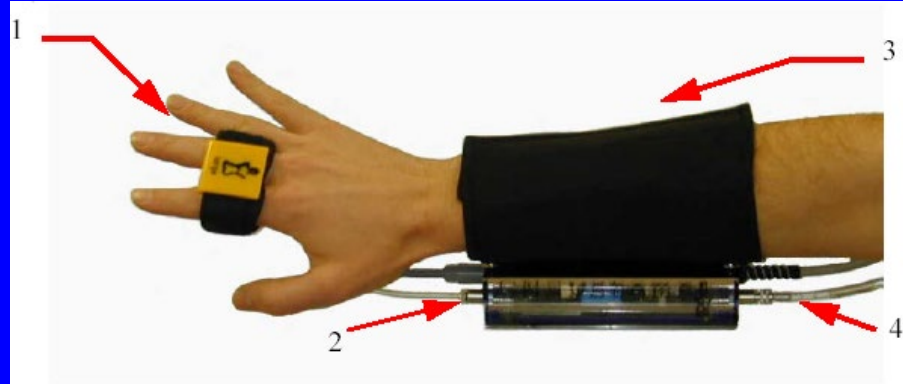
Opis teoretyczny → deterministyczny chaos

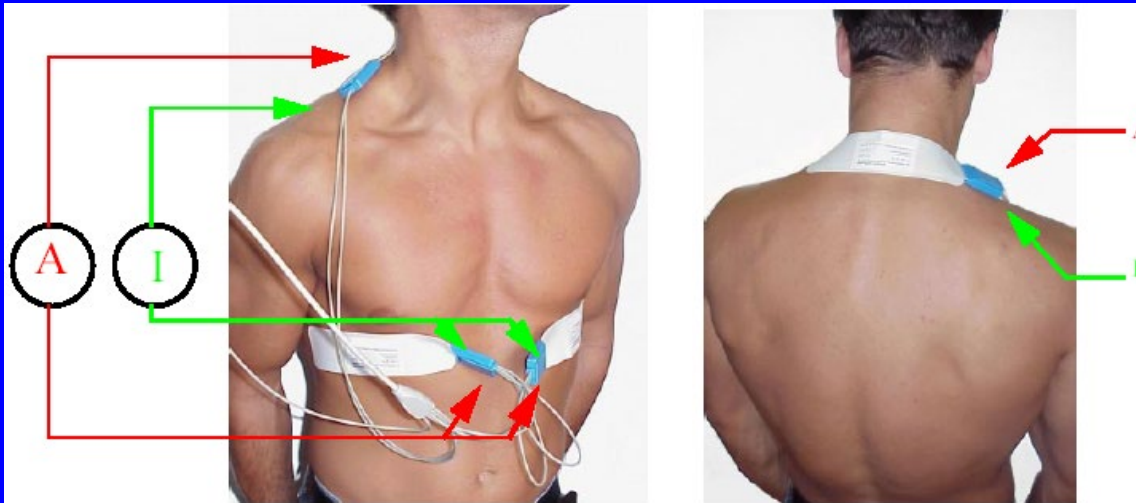
Autonomiczny układ nerwowy

HRV

BPV

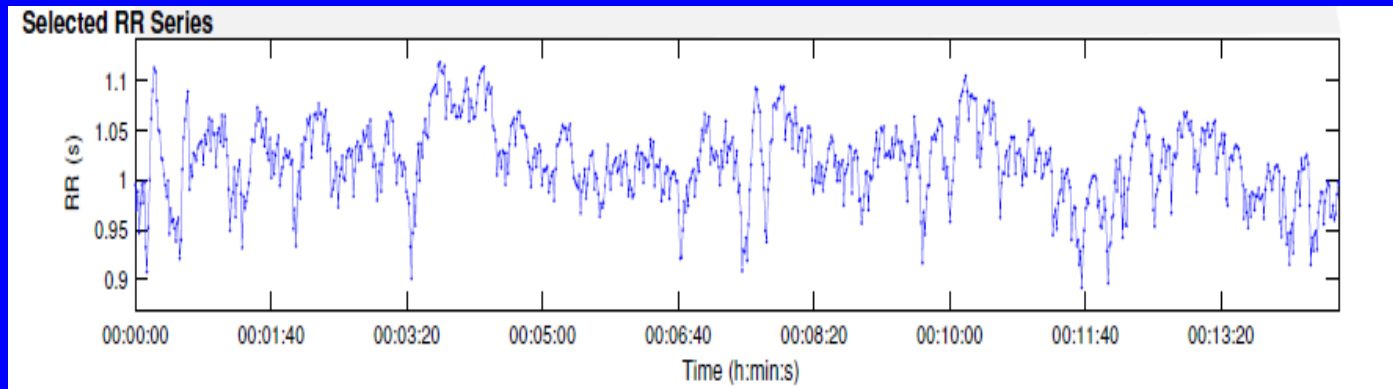

BIA

Wyniki AUN

Liczba wyznaczanych parametrów → 53

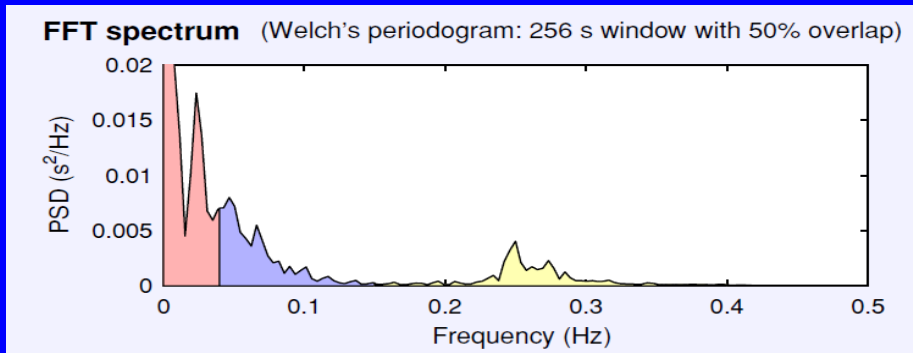
HRV → 9 (czas) + 8 (częstotliwość) = 17

HRV nieliniowa → 12

BPV → 8

BIA → 16

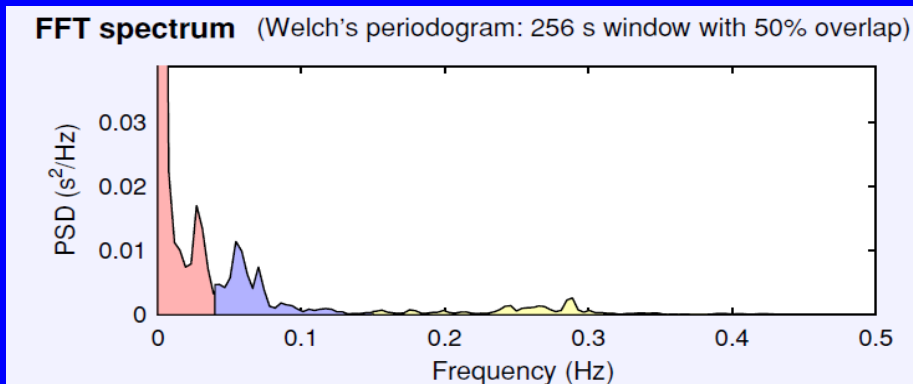
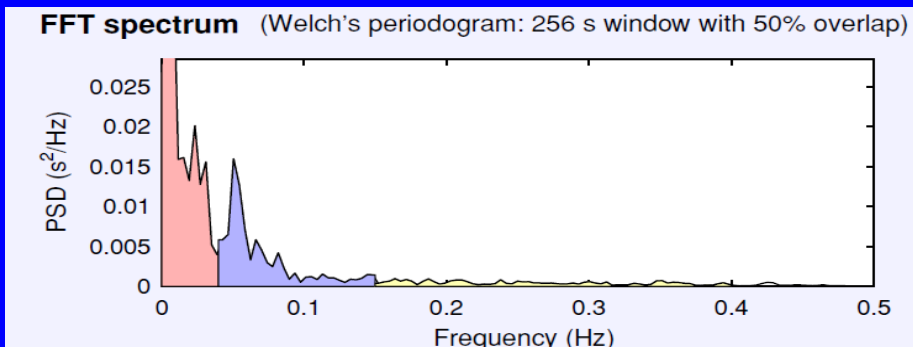

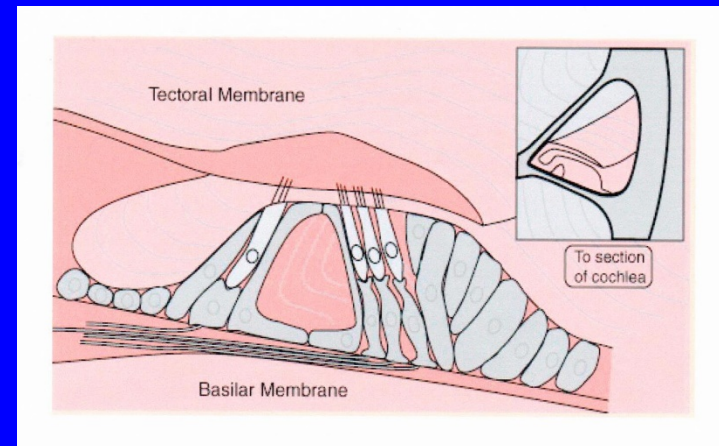
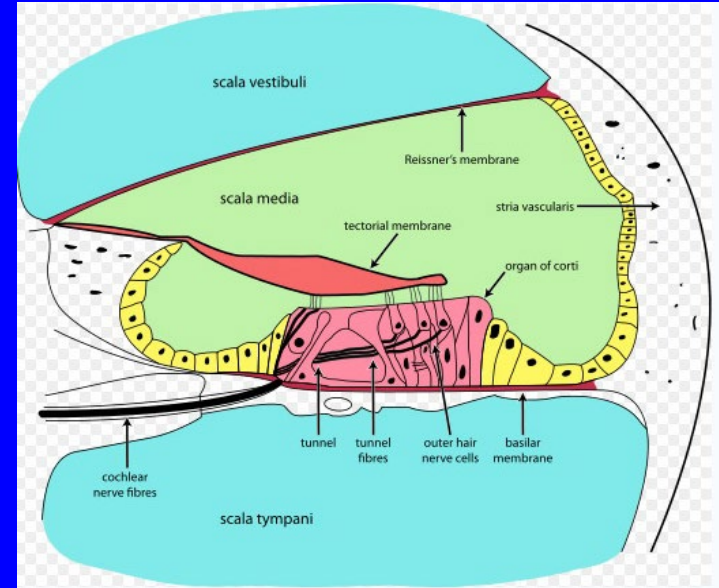
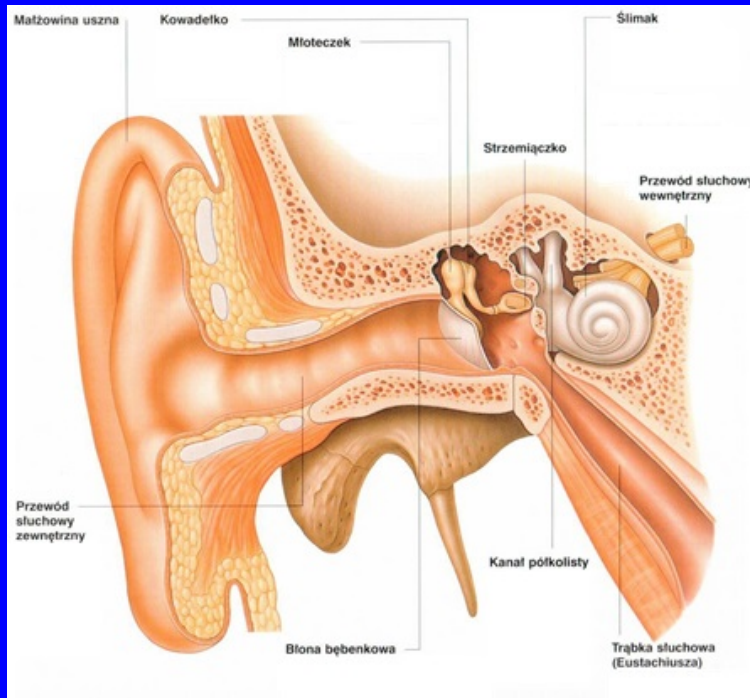
VLF $\rightarrow$ (0.0033 $\div$ 0.04) Hz

LF $\rightarrow$ (0.04 $\div$ 0.15) Hz

HF $\rightarrow$ (0.15 $\div$ 0.4) Hz

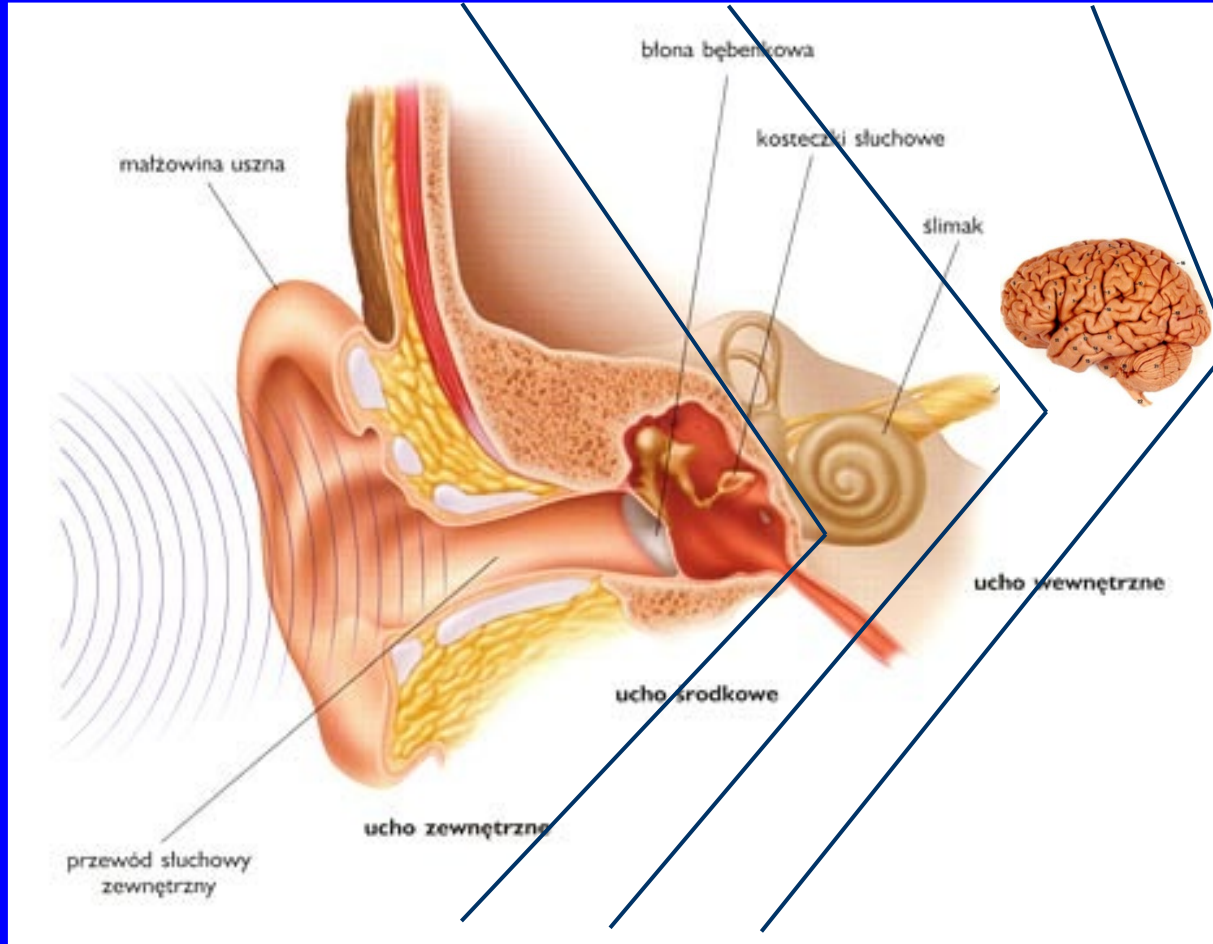
Badanie Słuchu

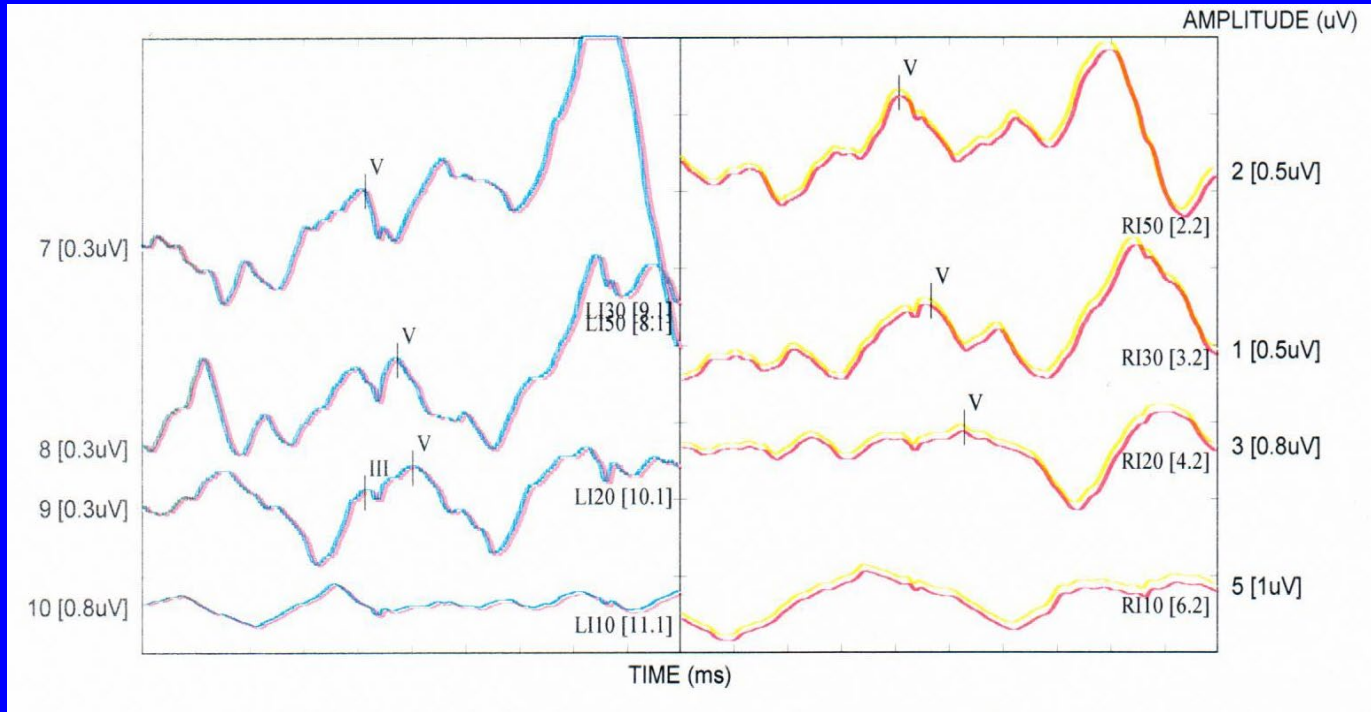
**Audiometria
impedancyjna**

OAE

ABR

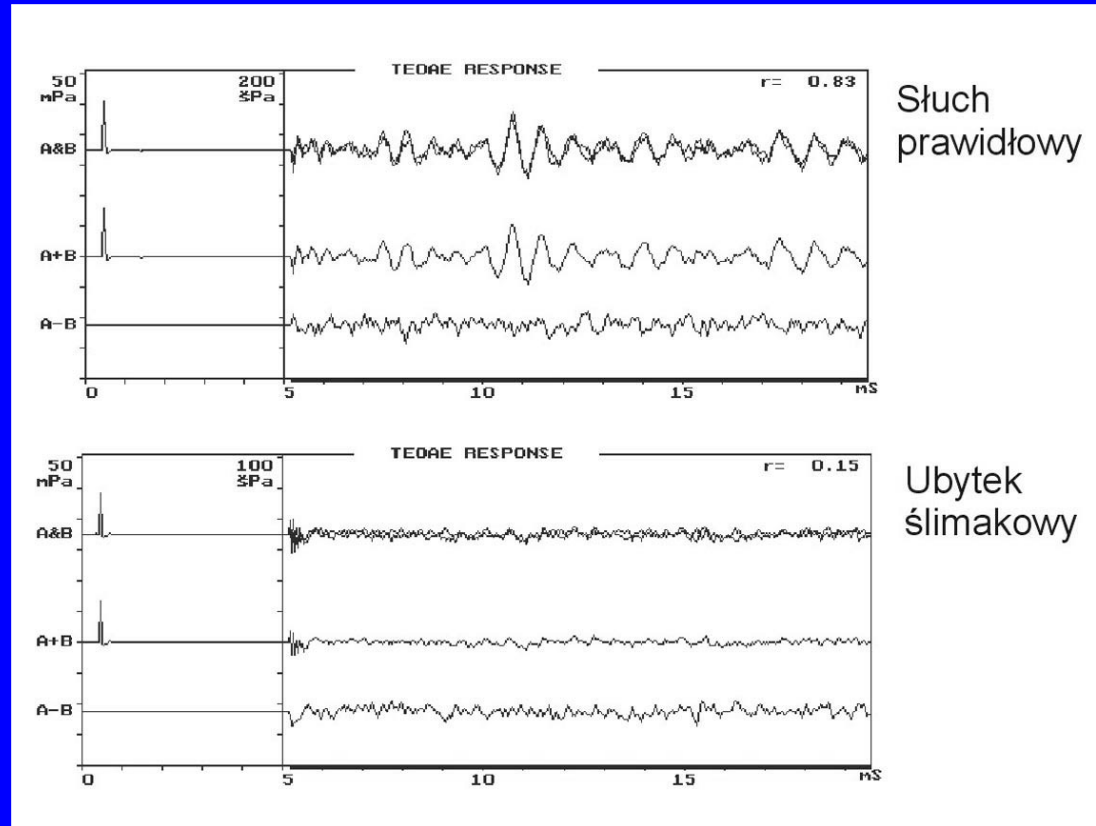

ABR (Auditory Brainstem Evoked Response) → badanie potencjałów słuchowych wywołanych

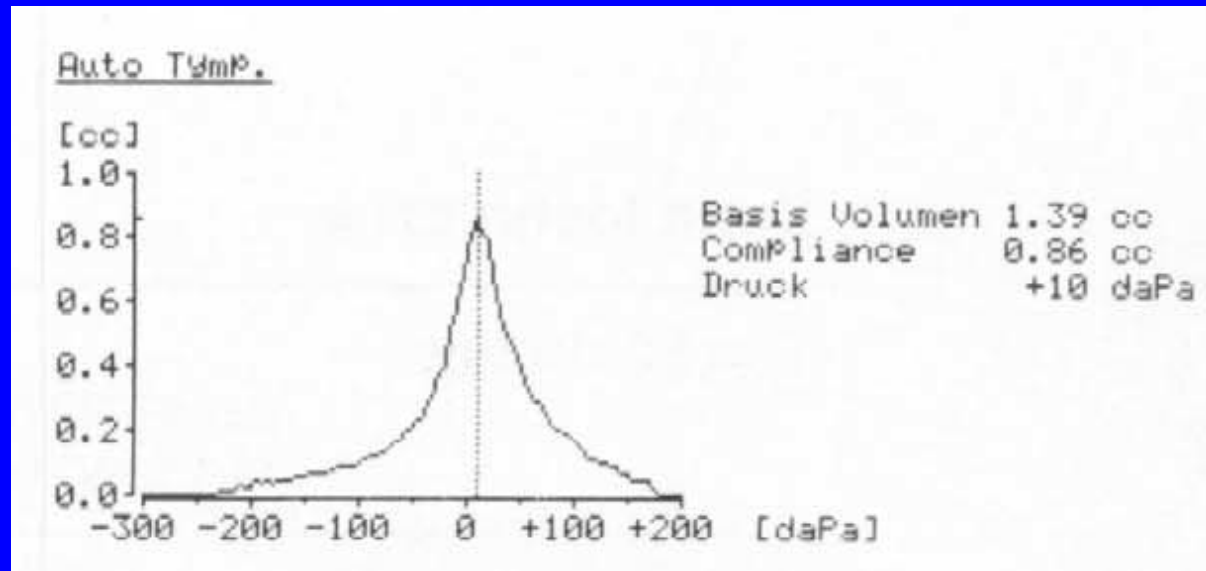

OAE (Evoked Otoacoustic Emission) → otoemisja akustyczna wywołana

Audiometria impedancyjna → Tympanometria, Odruch strzemiączkowy

Podsumowanie

1. Efekty termiczne → termografia
2. Efekty nietermiczne → AUN
3. Efekt → skutki dla organizmu człowieka

